

Ekonomide Sert İniş İhtimalleri

2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden beri Mehmet Şimşek eliyle bir program uygulanıyor. Hedefinde enflasyonu düşürmek için tüketim harcamalarını kısmak, ekonomiyi biraz soğutmak var. Enflasyon beklenen oranda düşmese de ekonomi soğumaya başladı bile.

SEP Genel Başkanı
GunesGumus_SEP

SEP

BİZE ULAŞIN:

SEP.org.tr 0538 669 1917

SEPMedya SEPTv

sosyalist

İşçi Emekçi İktidarı ve Uluslararası Sosyalizm İçin

sosyalistgundem.com

Sayı: 65, Fiyat: 10 TL, 27 Eylül 2024

KADINLARIN, ÇOCUKLARIN VE EMEKÇİLERİN

İNSANCA YAŞAYACAĞI

BİR ÜLKE KURALIM!

ABONE OL!

sosyalistgundem sosyalist_gundem

Ankara:
Sosyalist Emekçiler Partisi:
Kocatepe Mh. Bayındır 2 Sk.
45/7 Kızılay

Spartaküs Kültür ve Sanat:
Meşrutiyet Mh. Konur Sk. 11/4

Kızılay
İstanbul:
Rasimpaşa Mh. Halitağa Cd.
No 34 Üzunal İşhanı Kat 1

Kadıköy
İzmir:
Yüzbaşı Şerafettin Bey Sk,
No: 6, Ece Apt, Kat: 2 Daire: 2,

Alsancak
Urfa:
Bamyasuyu Mh. Göbeklitepe
İş Merkezi A Blok 64

Güneş Gümüş
SEP Genel Başkanı

GUNESGUMUS_SEP

Ekonomide Sert İniş İhtimalleri

2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden beri Mehmet Şimşek eliyle bir program uygulanıyor. Hedefinde enflasyonu düşürmek için tüketim harcamalarını kıstak, ekonomiyi biraz soğutmak var. Enflasyon beklenen oranda düşmese de ekonomi soğumaya başladı bile. Haziran ayı toplam sanayi üretim geçen yılın aynı ayına göre %4.7; imalat sanayi üretimi ise %6.9 geriledi. Bu ekonomik yavaşlama eğilimini Haziran ayında geniş tanımlı işsizliğin 5 puanlık artışla %29.2'ye yükselişi de doğruluyor. 2024 ikinci çeyreğindeki büyüme de %2.5 ile sınırlı kaldı. Cumhurbaşkanı Yardımcısı çıkıp "Ekonomide sert iniş olmayacak. Büyüme hızında kısmi gerilemeler olabilir ama negatif tarafa geçmeyeceğiz" diyor. Yine laf cambazlığı. Türkiye ekonomisi için %3'ün altında bir büyüme rakamı zaten küçülme demek. İkinci çeyrekte başlayan küçülmeyi üçüncü ve dördüncü çeyrekte daha net göreceğiz.

Türkiye ekonomisi AKP'li yıllar boyunca aslen iç talebe bağlı olarak büyüdü. Şimdi o iç talebin oluşumu faiz yükseltilerek, kredi kartı kullanımı sınırlandırılacak, ücretlere ara zam verilmeyerek kısıyor. Elbette tüketimin tek kaynağı yoksul halk değil. Toplumun en zengin %20'si tüketim harcamalarının %40'ını yapıyor. Bu grubun harcamaları devam edecek. Peki geri kalan %60 tüketime ne olacak? Ülkenin çoğunluğunu oluşturan emekçilerin harcamalarını temel ihtiyaçlarla sınırlandırma eğilimleri gün geçtikçe artıyor.

İç talepte daralmanın yanında ihracatın yöneldiği Almanya ekonomisinde de yavaşlama sinyalleri güçleniyor. Tekstilde ise enflasyondaki artış sonrasında Türkiyeli firmaların uluslararası rekabet gücü azalmış durumda. Yani iç talep azalmışken sanayinin çarklarını aynı şekilde döndürecek bir dış talep artışı da yok.

İç talepteki daralma daha keskin şekilde pandemi döneminde yaşanmıştı ama bir iflaslar dalgasına yol açmamıştı. Bugün de şirketler piyasa tekrar açılana kadar dışlarını sıkamazlar mı? Bugünün denklemleri oldukça farklı olduğu için cevap hayır. Pandemi döneminde faizler oldukça düşük seyrediyor; borçları ötelemek çok daha düşük maliyetle mümkün oluyordu. O dönemdeki devlet destekleri de cabası. Şimdi ise kredi faizleri çok yüksek ve sanayicilerin bir kısmı kredi faizleri karın önemli kısmını alıp götürüyor diye sızlanıyor.

Merkez Bankası'nın 2024 sonuna doğru faiz indirimine başlayacağı düşüncesi piyasanın temennisiydi. Bu hem şirketler için borçlanmayı kolaylaştıracak hem de vatandaşın harcama kredi kartı, kredi kullanımını artıracaktı. Ancak olmadı; enflasyon istenilen oranda düşmüyor. Faiz artırmak kısa vadede sıcak para çekiyor ve bir yatırım aracı olarak Dolar'ın yerini alarak dövizdeki bir sıçramayı engelliyor. Böylece ithalata bağımlı bu ekonomide fiyat sıçraması belli ölçüde durduruluyor. Vatandaşın tüketim harcamaları da kısılarak bir müdahale yapılıyor.

Ama yetmez ki. Üretimin maliyeti yüksek olduğu sürece enflasyon olacak. Tarım, hayvancılık çökmüş; kiralar arşa yükselmiş; fırsatçılık da var. Enflasyon bu ortamda ciddi şekilde zor düşer. Güçleri tek emekçinin ücretlerine yetiyor; onu düşük tutarak maliyetleri düşürmeye çalışıyorlar.

Bugün Türkiye ekonomisi için kısa vadede belirleyici olan enflasyonun düşme hızı olacak. Bu sağlanamaz ve faizler yüksek kalmaya devam ederse ekonomik yavaşlamanın hızlanacağı ve şirketlerin kredi kullanmanın maliyeti nedeniyle borçlarını öteleyemediği için iflas bayrağını çekeceği zamanlara doğru gidiyoruz. Bu iflas dalgasının, onun yaratacağı işsizliğin ciddi politik sonuçları da olacaktır.

ÖNE ÇIKAN MÜCADELE TALEPLERİMİZ

ASGARİ ÜCRETE ACİL ZAM: Asgari ücret, hiç vakit kaybetmeden yeniden artırılmalıdır. En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çıkartılmalıdır. Yasal düzenleme değiştirilerek asgari ücretin 3 aylık dilimlerde halinde kamuoyu önünde yeniden tartışılması ve belirlenmesi sağlanmalıdır.

ÜCRETLERE HER AY ENFLASYON ORANINDA ZAM: İçinde yaşadığımız enflasyon koşullarında yıllık ücret artışları yeterli olmadığından, emekçilerin enflasyona karşı en azından korunabilmesi için bütün ücretlerin her ay enflasyon oranında artırılması yasalaştırılmalıdır.

HANELERE ÜCRETSİZ SU, ELEKTRİK, DOĞALGAZ, İNTERNET, TOPLU ULAŞIM: Milyonlarca emekçi, kriz koşullarında temel yaşamsal ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanıyor. Emekçilerin en azından yaşamsal ihtiyaçlarının garanti altına alınması zorunludur.

ENERJİ, GIDA, SAĞLIK, EĞİTİM, ULAŞIM, BANKA, MADEN ve TELEKOMÜNİKASYON İŞLETMELERİNDE İŞÇİ KONTROLÜNDE TAZMİNATSIZ KAMULAŞTIRMA: Ülkenin ve insanların kritik ihtiyaçlarını karşılayan bu işlerin özel sektörün insafına bırakılması kabul

edilemez. Daha önce özelleştirilmiş olan bütün kritik üretim alanları da tekrar tazminatsız bir şekilde kamulaştırılmalıdır. Bu arada bu işletmeler kamulaştırılırken kapitalist devlet anlayışı değil işçi kontrolünün olması gerekiyor.

ARTAN ORANLI SERVET VERGİSİ: Kamusal kaynakların yaratılmasında çok yüksek oranda emekçilerin sırtına yüklenen vergilendirme politikasına son verilmeli, büyük servet sahiplerinden servetlerine göre artan bir oranda yüksek vergiler alınmalıdır.

Ekonomik açıdan en temelde bu ilkeler üzerinden işçi sınıfının ekonomik krize ve sömürü düzenine karşı mücadele programını geliştirmek zorundayız.

Çürümüş düzen değişecek, Narinler yaşayacak!

BİZE ULAŞIN
Eşitlik Kadın Örgütü
✕ @ esitlikcikadin

Narin Güran acımasızca katledildi. Katledilmesinin ardından AKP iktidarı altında toplumdaki çürümenin ne kadar derinlere inmiş olduğunu kahrolarak bir kez daha görmüş olduk.

Narin'in boğarak katleden elin kime ait olduğunu henüz bilmiyoruz. Ancak cinayeti işleyen el ya da eller kime ait olursa olsun bu bir bireysel suç olarak ele alınamaz. Sistem kadın ve çocuk cinayetini bir safra gibi sürekli olarak bünyesinde üretiyor.

Çocuklar ve kadınlar tek adam rejiminin pervasızlığına kurban veriliyor. AKP'ye yakın olanlar kalın bir koruma zırhı ile her türlü suçu işleme özgürlüğüne sahip. Nasılsa hesap sorulamıyor! Engin ve Dilan Polat vakası hepimizin gözü önünde!

Ekonomik darboğaz halkın gırtlığına

dayandı. Hızlı bir yoksullaşma gelecekte ümitsiz olma hali ve en kötüsü de örgütsüz ve sınıf bilinçsiz milyonlar öfkenin yükselmesi ile sonuçlanıyor. Politik alanda toplumsal öfkeyi muktedirlere, zengin asalak sınıfa yönlendirme araçlarına sahip olmayan toplumda, "gücü gücüne yetene" ikliminde en zayıflar kurban ediliyor. Kadınlar, çocuklar, göçmenler... Suriyeli mültecilere yönelik Kayseri'de organize edilen pogrom sırasında Antalya'nın Serik ilçesinde sokakta bıçaklanarak öldürülen Suriyeli çocuk işçi Ahmet'i hatırlayın...

AKP zihniyeti zehirliyor. Kadın düşmanı politikalar, söylemler iktidarın kodlarında var. Kadın erkek ilişkisini anormal gösteren zihniyet cinsel suçların patlamasının önünü açıyor. Kurban, sesi çıkmaz diye düşünülen çocuk ve kadınlar oluyor. Çocuk ve kadınlara yönelik suçlarda fail çoğunlukla aileden bir erkek oluyor.

Aileyi kutsal boşanmayı anormal göstererek bu yapı ayakta tutuluyor. Rejim medyası, yargısı ve polisleriyle bu gerici boğucu ortamı el birliği ile yaratıyor ve ayakta tutuyor.

Failler AKP'ye güveniyor. Narin'in katledilmesinde dehşetle gördük: AKP rejimi altında kurulan kirli güç ilişkileri; birbiriyle suç ortaklığında birleşmiş bir çıkar ağı yakalanmayacağından emin caniler üretiyor. Bir gazetecinin ısrarlı takibi sonunda ortaya çıkmasa Narin için de niceleri gibi "kayıp" denecekti. **Bakanlığın verilerini açıklamayı bıraktığı sayısız kayıp çocuktan biri olarak kalacaktı.**

Kaç fail iktidarla kurduğu ilişkiye güvenerek cesaretlendi? Ya da AKP'nin bir uzantısından başka bir şey olmayan polis ve yargının kadın ve çocuklara karşı işlenen suçlardaki aklayan tavrına güvenerek kaç fail aklandı? Mesela toplumsal tepki örgütlenmeseydi, Şule Çet'in katili serveti ve yargının skandal kararları sayesinde kendisini kurtarmayacak mıydı? Hatırlayalım; Şule'nin katilin tutuklanması için bile büyük çabalar sarf edildi.

Narin cinayetinde failler iktidara güveniyordu. Milletvekillerinden bakanlarına herkesin faillere yönelik açık korumacı tavrı bir kez daha gösterdi ki çürümüş düzeni değiştirmekten başka yol yok.

Narinleri yaşatacak olan, kadınlara eşitlik ve özgürlük sağlayacak yegâne şey örgütlü bir devrimci sınıf hareketi yaratmak. Toplumu bu zehirden arındırmak için gereken değişim rüzgârı ve ilerleme toplumun mücadele içinde ilerlemesi, tabandan değişmesi ve sistemi değiştirmesi yoluyla olmak zorunda.

Toplumsal eşitlik için AKP'den kurtulacak, insanca bir düzen kuracağız!

Gazze ve Lübnan'da Askeri Dengeler Uçlaşıyor – V. U. Arslan ✕ vuarслан__

Gazze'de Filistin direnişi karşısında önemli ilerlemeler kaydeden İsrail'in istediğini alabilmesi için savaşı (katliamı) daha aylarca sürdürmeye ihtiyacı var. Belki de bir yıl daha Gazze kana boğulmaya devam edecek. Diğer taraftan özellikle Batılı metropollerde ses getiren Filistinle dayanışma eylemleri, ateşkese gidilmesi için İsrail ve destekçisi ABD'yi sıkıştırıyor. İsrail'e füze ve drone'lar gönderen Hizbullah ve Husiler de İsrail kamuoyundaki iç basıncı arttırarak Netanyahu'yu ateşkese zorlamaya çalışıyor. Netanyahu ise savaşı

Lübnan'a mümkünse İran'a yayararak ABD'yi savaşa dahil etmeye ve üzerindeki basıncı azaltmaya çalışıyor.

Aşırı sağ koalisyonunu bir arada tutmanın, böylece iktidarda kalmanın ve kendisine yöneltilen yolsuzluk suçlamalarıyla yüzleşmek zorunda kalacağı günü ertelemenin tek yolu olarak sürekli ve hatta artan bir savaşı gören Netanyahu'nun kişisel motivasyonlarından bahsedebiliriz. Burası doğru, ama meseleyi Netanyahu'nun kişisel dertlerinden ibaret

göremeyiz.

Filistinli Direniş Örgütleri Yok Edilmeden İsrail Başarıdan Söz Edemeyecek

Lübnan'daki çatışmaların tırmanması doğrudan Gazze'deki savaşın gidişatı ile ilgili. İsrail en önemli direniş örgütü Hamas'ı tamamen yok etmeden zafer kazanmış olmayacak. Yani Hamas, güçlerinin çok büyük bir kısmı yok edilse dahi İsrail geri çekildiğinde kalan güçleriyle kendisini yeniden toparlayacak ve

sosyalist

İşçi Emekçi İktidarı ve Uluslararası Sosyalizm İçin

sosyalistgundem.com

Sayı: 65, Fiyat: 10TL, 27 Eylül 2024

EMPERYALİST BARBARLIĞA, SİYONİZME, DİKTATÖRLERE KARŞI

TEK ÇÖZÜM:
SOSYALİST ORTADOĞU
FEDERASYONU

socialisteast @socialisteast_
www.SocialistMiddleEast.com

Gazze'deki etkinliğini tesis edecektir. Bu da Hamas'ın zaferi, İsrail'in yenilgisi demektir. Bu yüzden Netanyahu asla ateşkes yapmak istemiyor. Gazze'de Hamas'ı ve diğer direniş örgütlerini yok etmeden saldırıları durdurmak gündemlerinde değil. Bu da Gazze'de yürütülen operasyonun en az bir yıl daha sürmesi demek. Bu durumda giderek bitap düşecek olan Filistinli grupların direnme kapasitesi tükenecek. İşte bu noktada Hizbullah devreye giriyor. Hizbullah, Filistinli grupların tükenişini seyretmek yerine İsrail'e füze göndererek İsrail vatandaşlarının İsrail'in kuzeyinden göç etmelerini sağlıyor. Bu da iç kamuoyunda Netanyahu'ya yönelik ateşkes baskılarını artırıyor. Şu ana kadar 80 bin İsraili yerleşimci evlerini terk etmek zorunda kaldı. İsrail Hizbullah'ın bu baskısını kırmak için olabildiğince caydırıcı olmaya çalışıyor. Diğer taraftan Husiler de İsrail'e düzenledikleri saldırılarla Gazze'deki operasyonu durdurmaya çalışıyor. Husiler tarafından ateşlenen bir füze geçen hafta ilk kez İsrail'in merkezine ulaşmıştı. Temmuz ayında Yemen'in Hudeyde Limanı'na ağır karşı saldırılar düzenleyen İsrail'in bu son saldırıya karşı da yeni misillemeler yapması bekleniyor.

Filistin'e Gelen Uluslararası Desteğin Önemi

İşte bu noktada Filistin'e gelen enternasyonal desteğin önemi ortaya çıkıyor. Başta ABD, Kanada ve Avrupa olmak üzere İsrail'e karşı yükselen protestolar Netanyahu'yu köşeye sıkıştırıyor. İsrail'in ABD'nin onayı olmadan bu ölçekte ve bu kadar uzun süre böyle bir katliamı sürdürmesi mümkün değil. İşte ABD'de yükselen eylemlerin Vietnam Savaşı'nda olduğu gibi ABD emperyalizmine dış geçirmesi bu yüzden çok belirleyici. Nitekim Biden-Harris yönetiminin İsrail'e yalandan da olsa itiraz ediyor gibi görünmesi bu baskı yüzünden. Avrupa yönetici sınıfı ise İsrail karşıtı protestolara karşı aşırı sert. Onlar da eylemlerin gücünün farkındalar.

Gazze'de Hamas'ın Durumu

Kendisinden çok daha güçlü bir düşmana karşı direnen ve bunu yaparken de ayakta kalmaya çalışan Filistinli direniş örgütlerinin işi hiç de kolay değil. Yer altındaki tünellerden doğru savaşı yürütmek en büyük avantajları olsa da uzayan savaşta kayıpların

artması ve bir noktada askeri kapasitenin gerilemesi kaçınılmaz oluyor. Nitekim gelen raporlar (ISW- Institute for the Study of War), Hamas'ın Gazze'de düzenlediği karşı saldırıların sayısının ve bunların niteliğinin son aylarda önemli ölçüde azaldığını ortaya koyuyor.

İsrail, insan gücü kaybına yol açmanın yanı sıra, Gazze'nin Mısır sınırı boyunca Hamas'ın hayati önemdeki tedarik rotası olan Philadelphia Koridoru'nu ele geçirdi. İsrail operasyonları uzadıkça Filistinli grupların kendi silah üretim kapasitelerinin de baskı altına girdiğini tahmin edebiliriz. Aynı şekilde Hamas ve diğer örgütlerin temel saldırı silahları olan füze ve antitank silah stoklarının da zamanla azaldığı düşünülebilir. Ayrıca İsrail ordusu Gazze'nin altındaki tüneller ağını da aylar içerisinde daraltmaya devam edecek. Bu yüzden zaman zaman Hamas ve diğer direniş örgütlerinin aleyhine işliyor. Operasyonlar uzadıkça Hamas'ın işleyen bir komuta yapısı, iletişim sistemi ve güçleri eğitime, silahlandırma ve yeniden dağıtma yeteneği hasar almaya devam edecektir.

İsrail Ne İstiyor?

Diyelim İsrail Filistin direniş örgütlerini tamamen ezdi ama bu durumda da İsrail ordusu, Gazze'deki Filistinli nüfusu Mısır'a süremediği ölçüde Gazze'yi devretmek zorunda olacak. Ama Gazze'de hangi gücün hakim olacağına İsrail kendisi karar vermek isteyecektir. İsrail her ne kadar oldukça uysal olsa da FKÖ yönetiminin Gazze'de de kontrol sahibi olmasını istemez. Batı Şeria'nın ardından Gazze'de de kontrol sahibi olan FKÖ liderliği, güdük de olsa bir Filistin devletini gündeme getirebilir ki bu siyonist rejimin en istemediği şeydir. Bu anlamda işbirlikçi Arap rejimlerinin askerlerinden oluşacak bir uluslararası "barış" gücü fikri gündeme gelebilir. Hatta ABD askerlerinin de bu güce katılması beklenebilir. Bu güç, Hamas ya da diğer direniş örgütlerinin Gazze'de yeniden toparlanmasını engelleme görevi üstlenebilir. Suudi Arabistan, BAE, Katar, Mısır ve Ürdün ABD tarafından "ikna" edilebilir. Gelgelelim bu planlar diplomatik açıdan oldukça çetrefilli olduğu kadar uygulaması da bir o kadar pahalı ve zahmetlidir. Diğer taraftan Mısır sınırından sokulan askeri

mühimmat ve silah imalat imkanlarının engellenmesi, bu sayede Filistin direnişinin en fazla küçük gerilla grupları şeklinde kalması için bu tarz bir yapılanma olmazsa olmazdır. İsrail ordusu, Hamas'ı siyasi ve askeri olarak yok etmeyi başarsa bile Gazze'de istediği tipte yeni bir yapı oluşturamadığı takdirde hedeflerine ulaşamamış olacaktır.

İran ve Hizbullah Bu Durumda Ne Yapabilir?

İran savaşın kendi topraklarına taşınmasını istemiyor. Burası net. Savaş yorgunu Suriye de İsrail ile kapışmaktan fellik fellik kaçınıyor. Savaşı sırtlaması beklenen güç esas olarak Hizbullah. Hizbullah aynı zamanda tüm Lübnan'ın sorumluluğunu taşıyor. Hizbullah son dönemde hiç beklemediği ağır darbeler aldı. Bu saldırılara cevabı nasıl olacak? Şoke edici çağrı cihazı ve telsiz saldırılarının ardından hiç vakit kaybetmeyen İsrail durmadı ve Beyrut'a yönelik son yılların en kanlı hava saldırısında önemli Hizbullah liderlerine suikast düzenledi. Hizbullah'ın topyekün savaştan kaçınmaya çalışmaya devam etmek için iyi nedenleri olsa da İsrail'in baskıyı arttıracığı ortada. Diğer taraftan aldığı son darbeler Hizbullah askeri etkinliği üzerinde yalnızca geçici etkiler yaratacağıdır. Hizbullah'a karşı İsrail'in girişeceği Lübnan'a yönelik bir istila hareketi durumunda Yemen, Irak ve Suriye'deki diğer Şii kuvvetler de Hizbullah'a destek olacaktır. 2006'daki savaşa göre Hizbullah daha donanımlı. Suriye iç savaşında oyun değiştiren güç olan Hizbullah savaş tecrübesini arttırmış ve 2006'da sahip olmadığı bölge genelindeki müttefiklere sahiptir. Ama aynı şekilde İsrail ordusu da imkanlarını bir hayli genişletmiş ve Gazze'deki savaşta iyi gizlenen düşmana karşı savaş tecrübesi kazanmıştır.

Nasrallah İsrail'e kendi belirledikleri bir zamanda cevap vereceklerini söyledi. Hatırlanacak olursa İran da İsrail'e karşı aynı seyi söylemişti. Bu da tıpkı İran gibi Hizbullah'ın da acil ve kesin savaş düğmesine basmaktan imtina edeceği anlamına gelebilir. Peki İsrail duracak mıdır? Gazze'deki savaşın yoğun ve zor aşamasını atlattığını düşünen İsrail ordusu Hizbullah'a darbeler indirmek için her fırsatı kullanacaktır.

SEP Sosyalist Emekçiler Partisi

sep.org.tr 0538 669 1917 sepmedya septv